

Identificació de l'expedient

Resolució del procediment sancionador núm. PS 66/2023, referent a l'Institut Municipal de Serveis Socials de l'Ajuntament de Barcelona (IMSS).

Antecedents

1. En data 17/01/2023, va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit de denúncia contra l'Institut Municipal de Serveis Socials de l'Ajuntament de Barcelona (IMSS), amb motiu d'un presumpte incompliment de la normativa sobre protecció de dades personals.

En concret, la persona denunciant, treballadora de l'IMSS, exposava que a partir de la unitat de xarxa "...", totes les persones treballadores de l'Equip de Demandes d'Estudi d'Infància i Adolescència en Risc (EDEIAR) podien accedir a la carpeta "EDEIAR" i a la subcarpeta "...". Aquesta subcarpeta, entre altres coses, conté dues carpetes amb informació i dades personals de persones treballadores de l'IMSS i d'estudiants en pràctiques. Per una banda, a partir de la carpeta "...", es pot accedir a la carpeta "...", que, entre altres, conté una carpeta referida a una treballadora, amb arxius que inclouen les valoracions personals i les converses mantingudes entre la cap d'aquesta treballadora i terceres persones. Per altra banda, a partir de la carpeta "...", es pot accedir a les carpetes de dos estudiants en pràctiques, amb documentació diversa sobre aquests estudiants, que també seria accessible per totes les persones treballadores del departament esmentat.

La persona denunciant acompanyava el seu escrit de denúncia amb un dispositiu d'emmagatzematge USB, que entre altres coses contenia la documentació següent:

- Una carpeta denominada "...", que, al seu torn, conté dues carpetes referides a dos estudiants en pràctiques:
 - La carpeta "...", conté dos fulls de càlcul que es corresponen amb els calendaris del curs escolar 2021-2022; una còpia del Manual de suport i orientacions a la tutoria d'empresa; una còpia de la nota informativa adreçada a les unitats acollidores d'estudiants de formació professional dual a l'Ajuntament de Barcelona, durant el curs 2021-2022; així com un document Word que recull la relació de tasques a realitzar per l'estudiant de pràctiques.
 - La carpeta "...", conté una còpia del document Pla d'activitats (...), amb les dades personals de l'alumna en pràctiques i de la resta de persones subscriptores d'aquest document (en concret, el nom i cognoms, el DNI i el centre docent de l'alumna; el nom i cognoms dels tutors i de la direcció del centre i de l'IMSS). També una còpia de l'Acord de col·laboració per a la formació pràctica en centres de treball, amb les dades personals de l'alumna en pràctiques i de la direcció del centre docent i de l'IMSS.
- Una carpeta denominada "...", que, entre altra documentació, conté una carpeta denominada "...". Al seu torn, aquesta carpeta conté diversos documents relatius al seguiment de la situació d'aquesta treballadora de l'IMSS, amb les valoracions de

terceres persones i les anotacions fetes en el marc d'aquest seguiment d'aquesta treballadora.

- Un vídeo explicatiu i diverses impressions de pantalla a partir dels quals s'observa que la persona denunciada, treballadora de l'IMSS, va accedir a les carpetes esmentades i en va descarregar el contingut, sense cap tipus de restricció.
2. L'Autoritat va obrir una fase d'informació prèvia (núm. IP 32/2023), per determinar si els fets eren susceptibles de motivar la incoació d'un procediment sancionador, d'acord amb el que preveuen l'article 7 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, i l'article 55.2 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (LPAC).
 3. En data 24/02/2023, se li va retornar a la persona denunciada el dispositiu d'emmagatzematge USB.
 4. En aquesta fase d'informació, en data 28/03/2023, entre altres coses es va requerir l'entitat denunciada perquè:
 - Informés sobre si l'accés a les carpetes "(...)" i "(...)" era general o bé, si s'havien definit nivells d'accés restringit.
 - Informés sobre la base jurídica que empararia el tractament de dades personals en ambdós casos (accés general o restringit a un grup de treballadors). També, sobre quin era el contingut arxivat en les carpetes esmentades i, en concret, sobre les dades personals que hi podia haver emmagatzemades.
 - En el cas que l'accés a aquestes carpetes estigués reservat a un grup de treballadors, informés sobre quin era el seu lloc dins l'organització i quines funcions professionals desenvolupaven en el seu lloc de treball que justificarien l'accés a les carpetes.
 - Informés sobre les mesures de seguretat que tenia implementades l'entitat per evitar accessos indeguts a les carpetes esmentades.
 5. En data 03/04/2023, l'IMSS va sol·licitar una ampliació del termini de 10 dies, que l'APDCAT li va concedir.
 6. En data 19/04/2023, l'IMSS va respondre el requeriment amb un escrit emès per la direcció de l'equip EDEIAR de l'IMSS en què, en síntesi, exposava el següent:
 - Que "(...) ambdues carpetes es troben a la unitat de xarxa de l'equip 'EDEIAR', on només poden accedir les persones que actualment treballen a l'esmentat equip."
 - Que "EDEIAR actualment està compost per 8 persones, totes elles funcionaries, algunes de carrera i altres interines. Aquestes 8 professionals són: 4 tècniques (2 treballadores socials i 2 educadores socials) 3 auxiliars administratives i jo mateixa com a direcció."

- Que “les dues carpetes a les que feu menció tenen un accés general, es a dir, totes les persones que poden accedir a la carpeta EDEIAR i poden accedir també a aquestes dues.”
- Que “la base jurídica és la prevista a l'apartat e) de l'art. 6.1 del Reglament (UE) 2016/679, consistent en l'exercici de poders públics conferits al responsable del tractament. (...)”
- Pel que fa a la carpeta (...):
 - Que “(...) aquesta carpeta conté dues carpetes més: ‘(...)’ i ‘(...)’ (...)”
 - Que la carpeta “(...)” conté:
 - “Dos documents Excel (...). El contingut del mateix és el calendari del curs escolar i els dies i hores a realitzar per complir amb el número d'hores demandes a les pràctiques. No conté cap dada nominativa ni personal.”
 - “Un document PDF, el títol del qual és ‘FP Dual Manual de Suport a la tutoria’, on explica i dona indicacions genèriques, no conté cap dada nominativa ni personal.”
 - “Un document PDF, el títol del qual és ‘NOVA Nota gestió acords FP DUAL_Curs2021-2022-1’ on també es donen indicacions genèriques sobre la tramitació de documentació i el calendari per fer-ho. No conté cap dada nominativa ni personal.”
 - “Un document Word amb el nom ‘relacionades amb la recepció’, on consta el detall de tasques a realitzar i el numero d'hores (...). Consta el nom i els cognoms de la persona tutora de l'estudiant a l'IMSS.”
 - Que la carpeta “(...)” conté:
 - “Un document PDF amb el nom ‘Pla d'Activitats (...)’ (...) que detalla les activitats a realitzar durant el seu període formatiu amb la empresa ‘IMSS’. (...) consten les següents dades personals a la capçalera del document:
 - El nom del centre educatiu, el nom i cognoms de la direcció del centre educatiu i el nom i cognoms del tutor de pràctiques del centre formatiu de la estudiant.
 - El nom i cognom de la gerent de l'IMSS (com a empresa) o els noms i cognoms de la tutora de la empresa, essent jo mateixa aquesta figura.
 - El nom i cognoms de la estudiant, i el DNI de l'estudiant. (...)”
 - “Un document PDF amb el nom REF05 (...)’, que és l'acord de col·laboració per a la formació pràctica en centre de treball. A l'esmentat document consten les següents dades personals:

- El nom i cognom de la directora del centre formatiu, el nom del centre, així com l'adreça i telèfon de contacte del centre.
 - El nom i cognoms de la gerent de l'IMSS, així com l'adreça i el NIF de la empresa (IMSS).
 - El nom i cognom de l'alumne de pràctiques i el número de l'INSS per ser donada d'alta a la seguretat social. (...)"
- Que "donat que actualment cap dels dos alumnes en pràctiques estan treballant amb nosaltres, procedim a esborrar totes dues carpetes de la unitat de xarxa EDEIAR."
 - Que pel que fa a la carpeta "...", entre altres coses, conté la subcarpeta "...", que conté:"
 - "Una carpeta amb el nom '(...)' . Aquesta carpeta conté 5 documents Word:"
 - El document " 'Calendari_...' ". Conté un quadre amb els terminis dels informes de seguiment i de fi de nomenament. La documentació que s'ha de complimentar i com a dades personals consta: el nom i cognoms de les persones referents de Recursos Humans que centralitzen aquests informes. També a la capçalera consta el nom i cognom de la treballadora."
 - El document " 'Recull (...)' ". Conté el recull d'una conversa amb una altre treballadora de l'equip. Es relata les dificultats de treball amb aquesta persona. (...) com a dada personal consta el nom de dos persones de l'equip.
 - El document " 'Reunió amb (...)' ". (...) Al document consta el nom i també descriu les dificultats de treball detectades de la treballadora implicada (...)."
 - El document " 'Tasques RLT (...)' ". (...) no conté cap dada nominativa ni personal."
 - El document " 'Tasques RLT (...)_REVISAT' ". (...) no conté cap dada nominativa ni personal. (...)"
 - Que "(...) S'ha traslladat aquesta carpeta d'ubicació i en l'actualitat únicament puc accedir-hi jo."
 - Que "Per error vaig desar dos documents especialment sensibles i delicats a aquesta carpeta, on no hi ha cap restricció d'accés a la resta de membres de l'equip. (...)"
 - Que "(...) Aquest error s'ha subsanat, eliminant el document de la unitat de xarxa de l'equip, traslladant-la a una carpeta d'accés restringit, només accessible per la direcció, fora de la unitat de xarxa EDEIAR. (...)"

- Que “Així mateix, s’ha procedit a esborrar aquells altres documents, sense actual rellevància o vigència, on constaven dades personals,(...)”

L’entitat denunciada aportava com a únic document, adjunt al seu escrit de resposta, un informe emès per l’Institut Municipal d’Informàtica (IMI) sobre les mesures de seguretat que té implementades per evitar accessos indeguts a les carpetes corporatives. En aquest informe, en síntesi, s’exposa el següent:

- Que “(...) les carpetes corporatives (NAS) només són accessibles des de dins de la xarxa corporativa, ja sigui des de les pròpies dependències municipals o des de fora mitjançant algun dels sistemes d’accés remot permesos sempre amb un segon factor d’autenticació.”
 - Que “només poden accedir al NAS aquells usuaris registrats a la plataforma de gestió d’identitats de l’Ajuntament (GID) i prèvia autenticació.”
 - Que “cada carpeta del NAS està protegida per un grup de seguretat d’Active Directori.”
 - Que “només els usuaris amb permisos específics per una determinada carpeta podran veure el seu contingut. (...)”
- 7.** En data 31/10/2023, la directora de l’Autoritat Catalana de Protecció de Dades va acordar iniciar un procediment sancionador contra l’IMSS per una presumpta infracció prevista a l’article 83.5.a, en relació amb l’article 5.1.f, tots ells del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d’abril, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d’aquestes dades (RGPD).
- A l’acord d’iniciació també s’assenyalava que l’IMSS havia comès una altra infracció, per la vulneració de l’obligació de protecció de dades des del disseny i per defecte.
- 8.** Aquest acord d’iniciació es va notificar a l’entitat imputada en data 06/11/2023.
- 9.** A l’acord d’iniciació es concedia a l’entitat imputada un termini de 10 dies hàbils per formular al·legacions i proposar la pràctica de proves que considerés convenientes per defensar els seus interessos.
- 10.** En data 20/11/2023, l’IMSS va formular al·legacions a l’acord d’iniciació.
- 11.** En data 12/03/2024, la persona instructora d’aquest procediment va formular una proposta de resolució, per la qual proposava que la directora de l’Autoritat Catalana de Protecció de Dades declarés que l’IMSS havia incorregut en una infracció prevista a l’article 83.5.a, en relació amb l’article 5.1.f, tots ells de l’RGPD.

A la proposta de resolució també s’assenyalava que l’IMSS havia comès una altra infracció, per la vulneració de l’obligació de protecció de dades des del disseny i per defecte. Això no obstant, s’indicava que, en aquest cas, atès que s’estaria davant d’un supòsit de concurs ideal d’infraccions, només se sancionaria la infracció més greu de les presumptament comeses, és a dir, la relativa a la vulneració del principi de confidencialitat.

12. Aquesta proposta de resolució es va notificar a l'IMSS en data 13/03/2024 i es concedia un termini de 10 dies per formular al·legacions.
13. En data 20/03/2024, l'IMSS va presentar un escrit d'al·legacions a la proposta de resolució.

Fets provats

1. Fet primer

En una data indeterminada, en tot cas anterior a la denúncia de data 17/01/2023, l'IMSS va compartir a la unitat de xarxa EDEIAR, a la qual hi tenen accés tots els treballadors del departament EDEIAR de l'IMSS, la informació següent:

- La carpeta “(...)”, a partir de la qual es podia accedir a la carpeta “(...)” que, entre altres coses, contenia una carpeta referida a una treballadora de l'IMSS, amb documents que inclouen les valoracions i les anotacions sobre el seguiment fet a aquesta treballadora.
- La carpeta “(...)”, a partir de la qual es podia accedir a dues carpetes que contenien documentació diversa, en algun cas amb dades personals, sobre els estudiants que havien fet les pràctiques a l'IMSS.

La compartició d'aquesta informació es va fer sense implementar les mesures tècniques i organitzatives adequades per evitar, des del disseny i per defecte, l'accés indiscriminat a les dades de les persones referenciades.

2. Fet segon

La persona denunciant, treballadora de l'IMSS, va accedir a la informació que estava continguda a les carpetes esmentades, sense cap restricció.

Fonaments de dret

1. Són d'aplicació a aquest procediment el que preveuen l'LPAC i l'article 15 del Decret 278/1993, segons el que preveu la DT 2a de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades. De conformitat amb els articles 5 i 8 de la Llei 32/2010, la resolució del procediment sancionador correspon a la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.
2. L'entitat imputada ha formulat al·legacions tant a l'acord d'iniciació com a la proposta de resolució.

Cal indicar que les manifestacions que l'IMSS ha fet sobre la proposta de resolució no són noves al·legacions tendents a desvirtuar els fets imputats -ara ja, fets provats-, ni la seva qualificació jurídica. En concret, l'IMSS es remet a les manifestacions que va fer en la fase d'informació prèvia i a les al·legacions que va presentar davant l'acord d'iniciació

d'aquest procediment sancionador, sobre les actuacions que havia fet per corregir els efectes de la infracció.

Tal com consta en els antecedents de l'acord d'iniciació, de la proposta de resolució i d'aquesta resolució, efectivament, en el marc de les actuacions d'informació prèvia, l'IMSS va manifestar que la documentació i les carpetes relatives als estudiants en pràctiques havien estat eliminades. També, que la documentació i la carpeta relativa a la treballadora de l'IMSS s'havia desat en un lloc d'accés restringit.

No obstant això, escau precisar que, malgrat que aquesta Autoritat valora positivament aquesta actuació, les mesures adoptades per corregir els efectes de les infraccions no desvirtuen els fets imputats, ni tampoc en modifiquen la qualificació jurídica. Tot i això, sí que poden desplegar efectes a l'hora de determinar si escau o no requerir mesures per corregir els efectes de la infracció.

3. En relació amb els fets descrits al punt 1r de l'apartat de fets provats, cal acudir a l'article 25 de l'RGPD, que en el seu apartat 2n disposa el següent:

“2. El responsable del tratamiento aplicará las medidas técnicas y organizativas apropiadas con miras a garantizar que, por defecto, solo sean objeto de tratamiento los datos personales que sean necesarios para cada uno de los fines específicos del tratamiento. Esta obligación se aplicará a la cantidad de datos personales recogidos, a la extensión de su tratamiento, a su plazo de conservación y a su accesibilidad. Tales medidas garantizarán en particular que, por defecto, los datos personales no sean accesibles, sin la intervención de la persona, a un número indeterminado de personas físicas.”

En aquest cas, no estava justificat permetre l'accés indiscriminat a la informació personal continguda en les carpetes referides a una treballadora de l'IMSS i als dos estudiants en pràctiques, incorporades a les carpetes “(...)” i “(...)”.

Durant la tramitació d'aquest procediment s'ha acreditat el fet descrit al punt 1r de l'apartat de fets provats, que es considera constitutiu de la infracció prevista a l'article 83.4.a de l'RGPD, de “las obligaciones del responsable y del encargado a tenor de los artículos 8, 11, 25 a 39, 42 y 43”, entre les quals hi ha la recollida a l'article 25 de l'RGPD transcrit més amunt, referent a la protecció de dades des del disseny i per defecte.

La conducta que aquí s'aborda s'ha recollit com a infracció greu a l'article 73.e de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (LOPDGDD), de la manera següent:

“e) La falta d'adopció de les mesures tècniques i organitzatives que siguin apropiades per garantir que, per defecte, només es tracten les dades personals necessàries per a cadascuna de les finalitats específiques del tractament, de conformitat amb el que exigeix l'article 25.2 del Reglament (UE) 2016/679.”

4. Pel que fa al fet descrit al punt 2n de l'apartat de fets provats, cal acudir a l'article 5.1.f de l'RGPD, que preveu que:

“1. Los datos personales serán: (...) f) tratados de tal manera que se garantice una seguridad adecuada de los datos personales, incluida la protección contra el

tratamiento no autorizado o ilícito y contra su pérdida, destrucción o daño accidental, mediante la aplicación de medidas técnicas u organizativas apropiadas (integridad y confidencialidad).”

El fet de compartir amb tots els treballadors de l'equip EDEIAR les carpetes (...) i (...), que al seu torn contenien les carpetes referides a una treballadora de l'IMSS i a dos estudiants de pràctiques, sense implementar les mesures apropiades per evitar que, per defecte, tots els treballadors de l'equip EDEIAR tinguessin accés indiscriminat a la informació personal continguda en aquestes carpetes, va comportar la vulneració del principi de confidencialitat, atès que s'ha acreditat que la persona denunciada, treballadora de l'IMSS, va tenir accés a tota la informació compartida en aquestes carpetes.

De conformitat amb el que s'ha exposat, el fet recollit al punt 2 de l'apartat de fets provats constitueix la infracció prevista l'article 83.5.a de l'RGPD, que tipifica com a tal la vulneració de “los principios básicos para el tratamiento, incluidas las condiciones para el consentimiento a tenor de los artículos 5, 6, 7 y 9”, entre els quals hi consta el principi de confidencialitat.

Al seu torn, aquesta conducta s'ha recollit com a infracció molt greu a l'article 72.1.i de l'LOPDGDD, de la manera següent:

“i) La vulneración del deber de confidencialidad establecido en el artículo 5 de esta ley orgánica.”

En aquest cas, es considera que s'està davant d'un supòsit de concurs ideal d'infraccions, atès que les dues infraccions imputades estarien estretament vinculades, ja que una seria un mitjà necessari per cometre l'altra (la no implementació de mesures adequades d'acord amb la protecció de dades des del disseny i per defecte hauria propiciat la vulneració del principi de confidencialitat).

L'article 29.5 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic (LRJSP), estableix que “quan de la comissió d'una infracció derivi necessàriament la comissió d'una altra o altres, s'ha d'imposar únicament la sanció corresponent a la infracció més greu comesa.”

A la vista de l'anterior i del que disposa l'article 29.5 de l'LRJSP, en aquest cas escauria imposar només una sanció, la corresponent a la infracció més greu de les presumptament comeses; és a dir, la relativa a la vulneració del principi de confidencialitat, qualificada com a infracció molt greu.

5. L'article 77.2 de l'LOPDGDD disposa que, en el cas d'infraccions comeses pels responsables o encarregats enumerats a l'article 77.1 de la mateixa llei, l'autoritat de protecció de dades competent:

“(…) ha de dictar una resolució que declari la infracció i estableixi, si s'escau, les mesures que convingui adoptar perquè cessi la conducta o es corregeixin els efectes de la infracció que s'hagi comès, a excepció de la que preveu l'article 58.2.i del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016.

La resolució s'ha de notificar al responsable o l'encarregat del tractament, a l'òrgan del qual depengui jeràrquicament, si s'escau, i als afectats que tinguin la condició d'interessat, si s'escau.”

En termes similars a l'LOPDGDD, l'article 21.2 de la Llei 32/2010 determina el següent:

“2. En el cas d'infraccions comeses amb relació a fitxers de titularitat pública, el director o directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades ha de dictar una resolució que declari la infracció i estableixi les mesures a adoptar per a corregir-ne els efectes. A més, pot proposar, si escau, la iniciació d'actuacions disciplinàries d'acord amb el que estableix la legislació vigent sobre el règim disciplinari del personal al servei de les administracions públiques. Aquesta resolució s'ha de notificar a la persona responsable del fitxer o del tractament, a l'encarregada del tractament, si escau, a l'òrgan del qual depenguin i a les persones afectades, si n'hi ha”.

En aquest cas, no escau requerir que s'adoptin mesures, ja que l'IMSS ha manifestat que ha dut a terme actuacions per corregir els efectes de la infracció comesa i aquesta Autoritat considera que són suficients i adequades.

Resolució

Per tot això, resolc:

1. Declarar que l'Institut Municipal de Serveis Socials de l'Ajuntament de Barcelona (IMSS) ha comès una infracció prevista a l'article 83.5.a en relació amb l'article 5.1.f, ambdós de l'RGPD.
2. No cal requerir mesures per corregir els efectes de la infracció, de conformitat amb el que s'ha exposat al fonament de dret 5è.
3. Notificar aquesta resolució a l'Institut Municipal de Serveis Socials de l'Ajuntament de Barcelona (IMSS).
4. Comunicar la resolució al Síndic de Greuges, de conformitat amb el que preveu l'article 77.5 de l'LOPDGDD.
5. Ordenar que aquesta resolució es publiqui al web de l'Autoritat (apdcat.gencat.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010 i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, amb caràcter potestatiu l'entitat imputada pot interposar un recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar a partir de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveuen l'article 123 i següents de la Llei 39/2015. També es pot interposar directament un recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius de Barcelona, en el termini de dos mesos a comptar a partir de l'endemà de la seva

notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Si l'entitat imputada manifesta a l'Autoritat la seva intenció d'interposar un recurs contenciós administratiu contra la resolució ferma en via administrativa, la resolució se suspendrà cautelarment en els termes previstos a l'article 90.3 de l'LPAC.

Igualment, l'entitat imputada pot interposar qualsevol altre recurs que consideri convenient per defensar els seus interessos.

La directora